

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/523/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715207105
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7715207105.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu: mal. I. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S., Budkovce XXX, zast. zákonnou zástupkyňou S. V., nar. 3.7.1979, bytom S., G. XXX, zastúpenou Mgr. Róbertom Kučerom, advokátom, so sídlom Žilina, Veľká Okružná 39, proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 4, IČO: 00 585 441, o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 16.500,- € s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku 8C/195/2015-74 z 26.10.2015 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 16.500,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zaplatiť náhradu trov konania vo výške 1.092,44 € k rukám právneho zástupcu žalobcu, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa mal. žalobca I. V., nar. XX.X.XXXX, v zastúpení matkou S. V. ako zákonnou zástupkyňou, domáhal proti žalovanej (po späťvzatí žaloby podanej pôvodne aj proti I. I. a S. I., bytom N. XX, L. H., a zastavení konania proti žalovaným v 1. a 2. rade právoplatným uznesením 8C/46/2012 z 31.8.2012, ktorým bol nárok proti žalovanej poisťovni vylúčený na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 8C/195/2015) zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 16.500,- € spolu s 9 % úrokmi z omeškania ročne od 17.2.2012 do zaplatenia a náhradou trov konania za neoprávnený zásah do osobnostných práv, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život chránených ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), skutkovo odôvodnenej tým, že pri dopravnej nehode dňa 8.4.2009 neďaleko Obce Haniska zavinenej I. I., vodičom osobného motorového vozidla, vlastníkom a prevádzateľom ktorého bola S. I., povinne zmluvne poisteného pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovanej poisťovne, došlo k usmrteniu I. V., nar. XX.XX.XXXX, otca mal. žalobcu, v dôsledku čoho mal. žalobca stratil možnosť viesť rodinný a súkromný život s obeťou dopravnej nehody, vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť, preto z titulu usmrtenia jemu blízkej osoby uplatnil si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16.500,- €, považujúc ju za primeranú s prihliadnutím na následky dopravnej nehody, pri ktorej došlo k usmrteniu otca žalobcu v dôsledku trestného činu spáchaného I. I., a na trvalý a neodstrániteľný zásah do osobnostných práv.

3. Podaním doručeným súdu 7.4.2014 vzal žalobca žalobu späť v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 16.500,- € od 17.2.2012 do zaplatenia, preto súd uznesením zo 17.9.2015 konanie v tejto časti zastavil.

4. Po vykonanom dokazovaní, právne posúdiac nárok podľa ustanovení § 11, § 13 ods. 1 a 2, § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. b/, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“ alebo „zákon o PZP“), čl. 3 ods. 1 Smernice Rady (ES) 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972, čl. 1 ods. 1 Smernice Rady (ES) 84/5/EHS zo dňa 30.12.1983, čl. 1 Smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 a vychádzajúc tiež z rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12 zo dňa 24.10.2013, súd uplatnil extenzívny výklad (uvedený v bode 47 tohto rozsudku) pojmov „ujma na zdraví“, „osobná ujma“, citoval tiež závery z rozsudku Súdneho dvora EÚ č. 106/77 zo dňa 9.3.1978 (Simmenthal) a dospel k záveru, že je preukázaná zodpovednosť vodiča motorového vozidla zn. Škoda 120L, EVČ: MI 664 AL I. I. podľa ust. § 420 ods. 1 OZ za smrť otca mal. žalobcu I. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zaviniel dopravnú nehodu zo dňa X.X.XXXX, a takýmto konaním I. I. zároveň zasiahol do práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti, konkrétne do práva na jeho súkromie a smrť otca spôsobila žalobcovi ujmu v podobe vážneho a nenapraviteľného narušenia rodinného života. Žalobca totiž smrťou svojho otca stratil možnosť byť vychovávaný v kompletnej rodine oboma svojimi rodičmi, pričom súd poukázal na to, že absencia otca pri výchove žalobcu môže mať negatívny vplyv na osobnostný, psychický a citový vývoj mal. žalobcu. Na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôvodný a požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 16.500,- € vzhľadom na závažnosť a nenapraviteľnosť vznikutej ujmy je za daných okolností primeraná. Vzhľadom na to, že S. I., nar. X.X.XXXX, bytom N. XX, okr. S., mala v čase dopravnej nehody uzavretú so žalovanou poistnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, z uzavretej zmluvy a zo zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva povinnosť žalovanej nahradiť žalobcovi škodu na zdraví a náklady pri usmrtení (ust. § 4 ods. 2 cit. zákona). Podľa názoru súdu medzi škody, ktoré sa musia nahradiť a ktorú by malo pokrývať povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, patrí aj nemajetková ujma spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo (§ 13 ods. 2 OZ), pričom súd vychádzal z chápania pojmu škoda v komunitárnom práve a aplikoval extenzívny výklad „ujmy na zdraví“ v súlade s rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C- 22/12 (body 47 a 49 tohto rozsudku), podľa ktorého pod tento pojem patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu, a podľa ktorého medzi škody, ktoré sa musia nahradiť podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady (ES) 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972, čl. 1 ods. 1 a 2 Smernice Rady (ES) 84/5/EHS zo dňa 30.12.1983, a čl. 1 Smernice Rady (ES) č. 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990, patrí aj nemajetková ujma upravená v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie argumentoval tiež poukazom na závery rozsudku Súdneho dvora EÚ č. 106/77 zo dňa 9.3.1978 (Simmenthal), podľa ktorých ustanovenia tzv. motorových smerníc musia byť aplikované v Slovenskej republike odo dňa ich účinnosti a počas celej doby trvania ich platnosti, preto aplikujúc na danú vec aj právo Spoločenstva súd dospel k záveru, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, v danom prípade žalobcovi. Z uvedených dôvodov žalobe vyhovel a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16.500,- €, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi, ktorý mal v spore plný úspech, priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia advokátom Mgr. V. H., a to za účelne poskytnuté úkony právnej služby a vynaložené cestovné výdavky v celkovej výške 1.092,44 €.

5. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná, odôvodniac ho odvolacími dôvodmi podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d) a f) Občianskeho súdneho poriadku. Vytkla súdu, že existenciu jej pasívnej legitímácie založil výlučne s odkazom na rozsudky Súdneho dvora EÚ, konkrétne rozsudok C- 22/12 vo veci Haasová a rozsudok č. 106/77 vo veci Simmenthal, pričom vôbec sa nezaoberala s právnou argumentáciou obsiahnutou v rozsudkoch slovenských súdov, na ktoré žalovaná poukazovala v priebehu konania, resp. nevysvetlil, prečo tieto rozsudky na posudzovaný prípad neaplikoval, čím žalovaná postráda náležitosti odôvodnenia rozsudku v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Naproti cit. rozsudkom Súdneho dvora EÚ žalovaná dala do pozornosti odvolacieho súdu právne závery obsiahnuté

v rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 8C/27/2011-234 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 7Co/403/2011-264 (pripojila iba argumentačnú časť). V ďalšom namietala, že prvoinštančný súd sa vôbec nezaoberal vznesenou námietkou premlčania, čím rovnako absentuje naplnenie dikcie ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Žalovaná mala za to, že priznaná výška odškodnenia vôbec nekorešponduje skutočnostiam, ktoré vyplynuli z prevedeného dokazovania, a dokonca nie je naplnený ani právny základ nároku. V konaní bolo stranou žalobcu tvrdené, že žalobca svojho otca za života ani len nevidel, nepoznal, nieto, že by si ho mal ešte aj pamätať. Podľa názoru žalovanej je preto otázne hovoriť o narušení, či o zásahu do citových, resp. interpersonálnych väzieb medzi samotným žalobcom ako synom a zomrelým ako jeho otcom. Citová a interpersonálna väzba sa vytvára priamou vzájomnou interakciou (vnímaním) dvoch osôb, čo žiaľ v danom prípade naplnené nebolo. Preto podľa žalovanej súd nedôsledne aplikoval občianskoprávny inštitút ochrany osobnosti, predovšetkým ust. § 13 ods. 3 OZ, o to viac, že žalovaná poisťovňa priamo, ale ani nepriamo do osobnosti žalobcu nijako (oprávnené ani neoprávnené) nezasiahla, ani zasiahnuť nemohla. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná žiadala, aby odvolací súd rozsudok zmenil podľa § 220 O.s.p. a žalobu v celom rozsahu zamietol a žalobcu zaviazal k náhrade trov konania, alternatívne aby v zmysle § 221 O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súd prvej inštancie správne poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ č. C- 22/12 z 24.10.2013 a jeho relevantné časti, ako aj na príslušné ustanovenia slovenských právnych predpisov, pričom pri svojom rozhodovaní nemusel odpovedať na každý argument účastníka konania, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie vo veci samej. Správne sa nestotožnil s právnou argumentáciou žalovanej, ani s rozhodnutiami ňou predloženými v rámci prvostupňového konania, ktorých závery boli prekonané neskoršou súdnou praxou na podklade cit. rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na súčasnú slovenskú súdnu prax k otázke pasívnej legitímácie žalovanej (poisťovní) v oblasti náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a pripojil vybrané rozsudky krajských súdov v Banskej Bystrici (12Co/465/2014 z 30.7.2015) a v Trenčíne (6Co/810/2014 zo 7.7.2015, 4Co/658/2014 z 21.5.2015 a 6Co/609/2014 z 27.1.2015), tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove 2Co/135/2014 z 15.6.2015, pre ktoré je spoločný právny záver vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ, podľa ktorého ak ust. § 11 a nasl. OZ umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorových vozidiel. K námietkam týkajúcim sa priznanej výšky odškodnenia uviedol, že presvedčenie žalovanej, podľa ktorého nemohlo dôjsť k narušeniu či zásahu do citových, resp. interpersonálnych väzieb medzi žalobcom ako synom a jeho zomrelým otcom, je absolútne scestné a zavádzajúce. Poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku a výpoveď matky žalobcu na pojednávaní, ktorá uviedla, že síce na svojho otca nepamätá, pozná ho z fotografií, videí a z rozprávania a z rozhovorov so žalobcom je zrejmé, že mu otec chýba, častokrát sa žalobca rozplače pri rozhovore o zomrelom otcovi a je mu ľúto, keď vidí kamarátov, ktorí majú otca a ten sa o nich stará. Súd prvej inštancie zdôraznil, že smrť otca spôsobila žalobcovi ujmu v podobe vážneho a nenapraviteľného narušenia rodinného života, pretože žalobca smrťou svojho otca stratil možnosť byť vychovávaný v kompletnej rodine oboma svojimi rodičmi, pričom absencia otca pri výchove žalobcu môže mať negatívny vplyv na jeho osobný, psychický a citový vývoj. Tragickým úmrtím otca pri dopravnej nehode došlo k porušeniu osobnostného práva žalobcu a k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie a rodinný život. Poukázal na to, že stratil otca, ktorý mal zastávať funkciu živiteľa a prirodzenej autority v rodine, ktorý sa mal o neho (svoje dieťa) starať po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov, či budovania vzťahu otec - syn. Niektoré následky tragickej udalosti budú vo väčšej či menšej miere pretrvávajúť naďalej tak, ako je to obvyklé v bežných rodinných vzťahoch. Tragickou udalosťou došlo k nezvratnému a nenahraditeľnému narušeniu zväzku otec - dieťa, došlo k rozpadu úplnej a harmonickej rodiny, pričom ujma vzniknutá žalobcovi je zvyraznená stratou otca vo veľmi nízkom veku spojená so stratou mužského vzoru. Neoprávneným zásahom došlo nielen k strate života otca žalobcu, ale aj k ničím nenahraditeľnému zásahu do väzieb, ktoré majú deti so svojím otcom ako rodičom. Žalobca zdôraznil, že vzniknutá trauma je z jeho života prakticky neodstrániteľná, došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcu. V tejto súvislosti napokon poukázal aj na výstižný právny názor Krajského súdu v Banskej Bystrici obsiahnutý v rozsudku č.k. 12Co/465/2014 z 30.7.2015, ktorý citoval. Na základe uvedených skutočností žalobca navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny a zákonný potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 119,84 € na účet jeho právneho zástupcu.

7. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu (podanie zo dňa 11.11.2016 na č.l. 136 - 138, tzv. odvolacia replika) poukázala najmä na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016, v ktorom spore odvolací súd (Krajský súd v Žiline) pri posudzovaní otázky pasívnej legitímácie žalovanej v 2. rade vychádzal z názoru, že pojem škoda v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. nesubsumuje v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a že táto náhrada nie je predmetom poistného krytia v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. a) uvedeného zákona, z ktorého dôvodu žalovaný v 2. rade nie je v konaní pasívne legitimovaný. Najvyšší súd SR v dovolacom konaní dospel k jednoznačnému záveru, že povinnosť žalovaného v 2. rade na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z ust. § 13 ods. 2 OZ, a teda žalovaný v 2. rade nie je v konaní o tomto nároku pasívne legitimovaný. Najvyšší súd SR sa pri rozhodovaní stotožnil s argumentmi žalovaného v 2. rade, keď uviedol, že ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. vymedzuje rozsah poistného krytia, a to tým spôsobom, že pod písmenami a) až d) tohto ustanovenia obsahuje taxatívny výpočet prípadov, na ktoré sa vzťahuje poistné krytie. So zreteľom na uvedené zákonné ust. nemožno dospieť k inému záveru, ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd za správny považoval aj záver odvolacieho súdu, že pri nárokoch podľa § 13 OZ je možné uplatňovať si nemajetkovú ujmu len voči osobe, ktorá sa takéhoto zásahu do integrity osobnosti dopustila, čo vo vzťahu k žalovanej poisťovni nie je splnené. Pri zodpovedaní druhej položenej otázky dospel dovolací súd k zhodnému záveru, aký prezentoval v konaní žalovaný v 2. rade, a teda, že priamy účinok tzv. motorových smerníc je vylúčený. Priamy účinok (priama aplikácia) ustanovení smernice prichádza do úvahy len subsidiárne, ak eurokonformný výklad problematického vnútroštátneho ustanovenia nie je možný, napr. keď členský štát neprijal včas opatrenia potrebné na vykonanie smernice. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 301/2012 z 31.3.2016 Aj v takomto prípade je však priamy účinok smerníc vylúčený, ak ide o tzv. horizontálny priamy účinok smernice, kedy by mal byť tento uplatnený v spore medzi jednotlivcami. Dovolací súd tak cit. rozhodnutím potvrdil doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, ktorý už v rozsudku z 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 konštatoval, že pasívna legitímácia poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení nie je daná. Záverom žalovaná zdôraznila skutočnosť, že Najvyšší súd SR pri svojom rozhodovaní zohľadňoval aj rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C- 22/12 vo veci Hassová proti Petrikovi a Holingovej. Na základe uvedeného žalovaná zastávala názor, že nie je pasívne vecne legitimovaná v tomto konaní, preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a zaviazá žalobcu na náhradu trov konania.

8. Žalobca reagoval na repliku žalovanej v podaní zo dňa 31.5.2017 (tzv. odvolacia duplika na č.l. 157 - 158), v ktorom na podporu svojich tvrdení poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016, ktorým bola odmietnutá sťažnosť obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, podaná proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu povinného zmluvného poistenia. Podľa žalobcu závery cit. uznesenia Ústavného súdu SR zarezonovali tak z hľadiska definitívneho vyriešenia posudzovanej právnej otázky, ako aj z pohľadu konkrétne vyjadreného záveru vo vzťahu k domnejšej „precedenčnej“ záväznosti recentného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016, a tým Ústavný súd SR definitívne vyslovil pasívnu legitímáciu na strane žalovanej poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Ústavný súd SR vo svojom uznesení konštatoval nevyhnutnosť eurokonformného výkladu pojmu „škoda na zdraví“ podľa ust. § 4 ods. 2 písm. zákona č. 381/2001 Z.z. a v tejto súvislosti kreoval zásadný právny záver, podľa ktorého tradičné chápanie pojmu škoda musí ustúpiť európskemu významu. Uvedené bolo reakciou na argument, podľa ktorého škodu možno chápať iba materiálne, v dôsledku čoho nemožno hradiť z poistného plnenia aj nemajetkovú ujmu. Názor o materiálnom ponímaní pojmu škoda a imateriálnom ponímaní pojmu ujma v slovenskom právnom poriadku nie je na účely výkladu „škody na zdraví“ relevantný, keďže vnútroštátny súd je povinný uprednostniť cieľ proklamovaný úniovým normotvorcom, čo súvisí s požiadavkou na jednotný výklad práva EÚ. Zásada eurokonformného výkladu má absolútnu interpretačnú prednosť. Ústavný súd tiež ustálil, že priamy účinok smernice neprichádza v danom prípade do úvahy, keďže ten existuje len vo vzťahu k jednotlivým členským štátom. Z tohto dôvodu nemôže priamo ukladať povinnosti jednotlivcom, ale nepriamo by tieto mali byť uložené práve vnútroštátnym súdom prostredníctvom eurokonformného výkladu vnútroštátnej normy. Z hľadiska konformity úniového práva s vnútroštátnymi právnymi úpravami

majú transponované smernice tzv. nepriamy účinok, ktorý ukladá vnútroštátnemu súdu povinnosť vykladať objektívne právo v súlade s pravidlami práva EÚ. Ústavný súd SR v zmysle eurokonformného výkladu akceptoval rozšírenie pojmu „škoda na zdraví“ aj na náhradu nemajetkovej ujmy a v tejto súvislosti nezistil žiadny dôvod na konštatovanie ústavnej arbitrárnosti. Za osobitne významný považuje žalobca právny názor Ústavného súdu SR k záverom obsiahnutým v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012, na ktorý odkazuje vo svojom vyjadrení žalovaná, nakoľko tento obsahuje opozitnú argumentačnú líniu k otázke odškodňovania náhrady nemajetkovej ujmy v rámci povinného zmluvného poistenia. Ústavný súd SR osobitne zdôraznil, že „nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené ani na podklade rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016 vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012. Žalobca poukázal na to, že Najvyšší súd SR vo vzťahu k podanému dovolaniu bol bezpodmienečne viazaný obsahom konkrétne vymedzených otázok, v tomto rozsudku riešil výlučne problematiku priameho účinku smernice a nebol nútený sa vyjadrovať k otázke prípustnosti eurokonformného výkladu pojmu „škoda na zdraví“ a z tohto dôvodu nemôže mať uvedené rozhodnutie judikatórnu záväznosť vo vzťahu k otázke prípustnosti eurokonformného výkladu sporných pojmov zákona o PZP. Ústavný súd k rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12 vo veci E. uviedol, že úvahy súdneho dvora v predmetnom rozsudku sú osobitne významné, nakoľko interpretácia výroku bez zohľadnenia predchádzajúcich úvah, stanovísk a právnych záverov je nepredstaviteľná. Pokiaľ ide o slovenskú právnu úpravu, súdny dvor zistil, že sú splnené všetky predpoklady na subsumpciu nemajetkovej ujmy pod poistné krytie. Vzhľadom na to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol v dôsledku dopravnej nehody, má občianskoprávnu povahu a vyplýva z ust. § 11 a 13 OZ, vzťahuje sa naň právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Uvedená úvaha má osobitne významnú právnu silu, nakoľko autoritatívny výklad práva EÚ fakticky vylučuje akýkoľvek výklad systematiky vnútorného zákonodarstva, ktorý v zmysle zásady absolútnej interpretačnej prednosti eurokonformného výkladu, musí ustúpiť. Ústavný súd SR zdôraznil, že nepochybne postačuje, ak vo vnútroštátnom poriadku existuje zodpovednostný mechanizmus, ktorý sa aktivizuje v prípade vzniku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pokiaľ usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu v zmysle § 444 OZ, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť táto ujma predmetom poistného krytia. Žalobca mal za to, že cit. uznesením Ústavný súd SR odstraňuje doterajšiu bipolárnosť interpretačných a aplikačných výstupov k danej problematike, ako aj argumentačné úsilie, ktoré nerešpektuje autonómiu, prednosť práva EÚ a výkladovú záväznosť prejudiciálnych rozsudkov Súdneho dvora EÚ. Na základe vyššie uvedených skutočností preto žalobca navrhol odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny a zákonný potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

9. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 CSP). Z ust. § 470 ods. 2 veta prvá CSP vyplýva, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako včas podané oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov [§ 205 ods. 2 písm. a), b), c), d) a f) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016, t.j. v čase rozhodnutia súdu a podania odvolania, v spojení s § 470 ods. 2 prvej vety CSP] a napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, lebo je vecne správny.

11. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21.3.2018 o 10,10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 215/2. posch., po predchádzajúcom oznámení miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v súlade s ust. § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP.

12. Odvolací súd v súlade s prechodným ust. § 470 ods. 2 prvá veta CSP posúdil podmienky prípustnosti podaného odvolania a žalovanou uplatnené odvolacie dôvody podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol účinný do 30.6.2016, t.j. v čase rozhodnutia súdu a podania odvolania. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a procesného postupu súdu z hľadísk uplatnených

odvolacích dôvodov [podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d) a f) O.s.p.] dospel k záveru, že odvolanie podané žalovanou nie je opodstatnené a ňou uplatnené, resp. označené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané.

13. Odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývajú alebo v konaní nevyšli najavo. Skutkový stav bol objasnený v dostatočnom rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, správne skutkové zistenia boli súdom prvej inštancie podradené pod relevantné hmotnoprávne normy, ktoré súd správne vyložil, v podstate správne aj aplikoval na zistený skutkový stav a vyvodil zodpovedajúce závery o právach a povinnostiach sporových strán.

14. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie a zároveň v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje aj správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré poukazuje.

15. Skutočnosti a argumenty, ktoré žalovaná uvádza v podanom odvolaní, nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska zisteného skutkového stavu, právneho posúdenia prejednávanej veci alebo právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie v posudzovanom spore, a to pokiaľ vykonaným dokazovaním mal za preukázaný základ nároku i dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy (jej výšky) podľa ust. § 13 ods. 2, 3 OZ spôsobenej mal. žalobcovi ako pozostalému synovi po obeti (usmrtenom otcovi I. V., nar. XX.XX.XXXX) dopravnej nehody, a tiež aj vecnú pasívnu legitimáciu žalovanej poisťovne v konaní, ktorú súd vyvodil na základe extenzívneho (eurokonformného) výkladu vnútroštátnej právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (zákona č. 381/2001 Z.z.), a pre účely tohto zákona správne vyložil pojem „ujma na zdraví“ v zmysle záverov vyslovených v rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C- 22/12 a v súlade s cieľmi tzv. motorových smerníc cit. v odôvodnení rozsudku, neopomínajúc pritom samotný zmysel a účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel.

16. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku i k odvolacím námietkam žalovanej, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že Zmluva o fungovaní Európskej únie zaväzuje členské štáty dodržiavať a podľa zásady prednosti práva aplikovať únijské právo, teda právo EÚ a orgánov EÚ, súčasťou ktorého sú aj smernice Rady (ES) a rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Základnou charakteristikou únijského práva je jeho prednosť pred právom vnútroštátnym, preto v prípade, že dôjde ku konfliktu únijského práva s vnútroštátnou právnou normou, je povinnosťou orgánu aplikujúceho právo vykladať vnútroštátne právo v súlade s právom únijským (tzv. eurokonformný výklad). Pritom povinnosť vnútroštátneho orgánu aplikácie práva na eurokonformný výklad sa nevzťahuje len na vnútroštátne ustanovenia osobitne prijaté na vykonanie smernice, ale na vnútroštátne právo ako celok (nepriamy účinok práva Únie). Zásadou je tu eurokonformný výklad vnútroštátneho práva s priamou aplikáciou komunitárneho práva len tam, kde eurokonformný výklad nie je možný. Účelom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upraveného smernicami Rady (ES), týkajúcimi sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je chrániť obeť dopravných nehôd a zabezpečiť, aby predmetom poistného krytia bola akákoľvek škoda alebo ujma, ktorá vznikla v súvislosti s dopravnou nehodou a náhradu ktorej predpokladá vnútroštátne právo. Právo Slovenskej republiky v ust. § 11 a 13 Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá nepochybne má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súdny dvor EÚ vo veci C- 22/10 jasne a zrozumiteľne vyslovil: „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistení tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu

nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“

17. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 15 od 1.1.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok (právo) poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby (action direct) tak, ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európe; vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške (v tom rozsahu), v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou je teda založený osobitným zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 15), v ktorom žalobca ako poškodený uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej ako poisťovateľovi zodpovedného subjektu (v posudzovanom prípade I. I., vodiča motorového vozidla, prevádzateľom ktorého v čase dopravnej nehody bola S. I., nar. X.X.XXXX, bytom N. XX, okr. S.) na základe povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. V danom právnom vzťahu, keďže ide o spor medzi súkromnoprávnymi osobami, nie sú smernice EÚ priamo aplikovateľné (smernice sú právne akty so všeobecnou pôsobnosťou ukladajúce pozitívny záväzok členskému štátu), avšak do úvahy prichádza ich nepriama aplikácia, ktorá je založená na tzv. eurokonformnom výklade pojmov či ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. v súlade s príslušnou smernicou EÚ.

18. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z uvedených zásad a zo správneho právneho názoru, podľa ktorého náhrada nemajetkovej ujmy peňažnou formou podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ požadovaná mal. žalobcom ako pozostalou blízkou osobou po obeti dopravnej nehody, spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z. Svoje rozhodnutie, ktorým žalobe vyhovel, správne založil na eurokonformnom výklade vnútroštátnej právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (zákona č. 381/2001 Z.z.) a dospel k správne záveru, že žalovaná poisťovňa je vecne pasívne legitimovaným subjektom v danom spore, keďže uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v neoprávnenom zásahu do práva žalobcu na súkromný a rodinný život, má pôvod v prevádzke motorového vozidla a je predmetom poistného krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, preto odvolacie námietky žalovanej v tejto časti sú neopodstatnené. Otázka vecnej pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým osobám po obeti dopravnej nehody neoprávneným zásahom do ich osobnostných práv je v súčasnej súdnej praxi už vyriešená. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 1/2016 z 31. júla 2017, 8Cdo 1361/2015 z 26.6.2017, tiež uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016-17 zo 17.8.2016 a uznesenie sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016, v ktorých najvyššie súdne ustanovizne dospeli k záveru, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej újnej regulácie. Takýto záver nad akúkoľvek pochybnosť treba považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy: 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ otázky pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

19. Skutočnosti uvedené v odvolaní neodôvodňujú zmenu preskúmaného rozhodnutia v prospech žalovanej, ani pokiaľ ide o výšku žalobcovi prisúdenej náhrady nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 3 OZ, ktorú súd prvej inštancie posúdil v súlade so zákonom, pri dostatočnom zvážení všetkých skutkových okolností daného prípadu majúcih pre toto posúdenie právny význam z hľadiska kritérií ustanovených v ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ. Námietka žalovanej, že mal. žalobca svojho otca nepoznal a si ho nepamätá, a preto (podľa názoru žalovanej) nemožno hovoriť o zásahu do citových, resp. interpersonálnych väzieb medzi nimi, je zjavne nepatričná. K uvedenej odvolacej námietke je potrebné uviesť, že žalobca I. V., nar. 11.8.2008, stratil svojho otca v útlom veku svojich 8 mesiacov, a preto pochopiteľne si ho nemôže pamätať a vo svojom živote tak svojho otca, vo vzťahu ku ktorému prítomnosť

úzkych a najintenzívnejších interpersonálnych väzieb na emocionálnom základe je nespochybniteľná, mohol spoznávať iba na základe fotografií a informácií o ňom získavaných od svojej matky, príp. ostatných členov rodiny, keď strata najbližšieho člena rodiny z objektívneho hľadiska je závažnou a neodčiniteľnou ujmom, ktorá nepochybne aj v prípade žalobcu negatívne ovplyvnila jeho osobnostný, psychický a citový vývoj a mala nepriaznivý dopad na celý jeho život. Podľa názoru odvolacieho súdu vyššie uvedené okolnosti znásobujú závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a intenzitu neoprávneného zásahu do práva mal. žalobcu na súkromie a rodinný život, a sú tak mimoriadnej povahy, že zakladajú dôvod pre priznanie peňažnej kompenzácie žalobcovi vo vyššej sume.

20. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že napadnutým rozsudkom žalobcovi prisúdená peňažná náhrada nemajetkovej ujmy je dôvodná a jej výška 16.500,- € je primeraná závažnosti spôsobenej ujmy, neodstrániteľnosti následkov a okolnostiam porušenia osobnostných práv chránených ust. § 11 OZ, pričom preskúmané rozhodnutie je konzistentné s ustálenou rozhodovacou praxou súdov v podobných, resp. porovnateľných prípadoch, porov. napr. rozsudky Krajského súdu v Košiciach 6Co/883/2014-238 z 19.1.2016, 6Co/157/2014-263 z 20.1.2015, rozsudok Okresného súdu Prievidza 7C/69/2011-409 z 21.2.2014 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 6Co/609/2014, rozsudok Krajského súdu Žilina 9Co/256/2013, rozsudok Krajského súdu v Košiciach 11Co/152/2016-777 zo 16.11.2016 a ďalšie.

21. Odvolacie námietky žalovanej neumožňujú prijať záver o nesprávnom procesnom postupe súdu v konaní, ani záver o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku a odvolacím súdom nebola zistená ani žiadna iná vada konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v dôsledku odňatia možnosti stranám sporu konať pred súdom alebo porušenia práva na spravodlivý proces. Odôvodnenie preskúmaného rozsudku obsahuje zákonom požadované náležitosti v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. účinného v čase rozhodnutia súdu (§ 220 ods. 2 CSP účinného od 1.7.2016), súd v ňom dáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s uplatneným nárokom a obranou žalovanej, dostatočným spôsobom sa vypořádava s relevantnou argumentáciou sporových strán (i žalovanej) uplatnenými v konaní a dôvody rozhodnutia, na základe ktorých súd žalobe vyhovel, sú zrozumiteľne, výstižne a presvedčivo podané, preto taktiež odvolacia námietka o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku je neopodstatnená a odvolací súd konštatuje, že postupom (rozhodnutím) súdu nebola stranám sporu ani žalovanej odňatá možnosť konať pred súdom a nebolo porušené právo na spravodlivý proces.

22. Námietku premlčania nároku vznesenú v konaní žalovanou odvolací súd neuznal za účinne uplatnenú a dôvodnú, preto súd prvej inštancie na ňu správne v spore neprihliadol. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 5.4.2012 (sp. zn. 8C/46/2012), nárok nie je premlčaný a žalobcom bol včas uplatnený v rámci všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, počítanej od 9.4.2009, t.j. od nasledujúceho dňa, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu a vzniku nemajetkovej ujmy spôsobenej dňa 8.4.2009 smrťou I. V., otca mal. žalobcu.

23. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 378 ods. 1, 2 CSP potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

24. O nároku strán na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca mal v odvolacom konaní plný procesný úspech, preto mu bol v celom rozsahu priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej, ktorá bola v spore neúspešná. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).